

РЕШЕНИЕ

№ 356

гр. София, 14.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Димитър Мирчев Въззивно гражданско дело
№ 20211000503179 по описа за 2021 година

Производството е по чл.258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивни жалби, подадени от Прокуратурата на Република България (ПРБ) и от Г. А. П., ЕГН: ***** (чрез адв. Д. Т. от САК), и двете насочени против решение 264495 от 07.07.2021 г. по гр. д. 3384/2020 г. по описа на Софийски градски съд, ГО, I-19 състав. Със същото, ПРБ е осъдена да заплати на Г. А. П. на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ сумата от 2 000 /две хиляди/ лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на водено срещу него наказателно производство по анд 58/2019 г. на ВС - София, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 15.10.2019 г. до окончателното изплащане на задължението, като е отхвърлил искът за горницата до пълния предявен размер от 100 000 лв. като неоснователен и недоказан, както и сумата от 1 600 /хиляда и шестстотин / лв. – обезщетение за имуществени вреди, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение в наказателното производство, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 15.10.2019 г. до окончателното изплащане на задължението, като е отхвърлил искът за горницата до пълния предявен размер от 1 700 лв. като неоснователен и недоказан, както и на основание чл. 86 ЗЗД сумата от 86,67 лв. – обезщетение за забава върху обезщетението за неимуществени вреди за периода 15.10.2019 г. – 17.03.2020 г. и сумата от 69,33 лв. – обезщетение за забава върху обезщетението за имуществени вреди за периода 15.10.2019 г. – 17.03.2020 г., като е отхвърлил претенцията за

горницата до пълния предявен размер от 4 280 лв., както и на основание чл. 78, ал.1 ГПК сумата от 10 лв. – сторени разноски. Решението е изменено в частта за разноските по реда на чл. 248 ГПК с Определение 274008/27.09.2021 г., като възнаграждението на адв. Т. от 125.11 лв. е увеличено със сумата от още 367.81 лв.

В двете жалби са налице оплаквания за размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди. Страните намират, че е нарушен чл. 52 ЗЗД. Г.П. желае увеличаване на размера до исковата сума от 100 000 лв., а ПРБ обратно – счита, че обезщетението трябва да се намали или исковата претенция да се отхвърли изцяло, защото 2000 лв., колкото са присъдени от първата инстанция, не са справедливо и адекватно обезщетение при установените факти в казуса.

По двете въззивни жалби е налице писмен отговор от Г. П. (чрез адв. Т.), в който се намира, че жалбата на ПРБ е неоснователна и че тя следва да се остави без уважение.

Въззивните жалби са подадени в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и отговарят на изискванията по чл. 260 и 261 ГПК, като същите са допустими. Решението на СГС е валидно и допустимо, а пред настоящата инстанция нови доказателства не са искани и не са събирани.

При вземане предвид нормите на чл. 12 ГПК във връзка с чл. 235, ал. 2 и 3 ГПК, както и при съобразяване с указанията, дадени от ВКС относно правомощията на въззивната инстанция с ТР1/09.12.2013 г. по ТД 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, Апелативен съд-София установи следното:

Видно от съдържанието на въззивните жалби, страните не спорят, че е налице фактическият състав на отговорността на Прокуратурата, визиран в чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, произтичащ от т.нар. „незаконно обвинение”. Същото е налице винаги, когато крайният акт на съда е присъда/решение, с което лицето-ищец се признава за невиновно по обвинителен акт или предложение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по реда на чл. 78а НК, инициирани от ПРБ и във връзка, с което е образувано съответното НОХД или НАХД.

Страните спорят пред САС относно това дали правилно е приложен чл. 52 ЗЗД.

Фактите по делото, за които страните не спорят, са следните:

До 20.02.2019 г. ищецът П. е заемал длъжността „военен следовател“ в следствения отдел към ВОП – София като на сочената дата бил освободен от длъжност на основание чл. 195, ал.1, т.3 ЗСВ от ПК към ВСС. С постановление 1088/18.12.2018 г. на прокурор във ВОП – София срещу него било образувано производство за престъпление по чл. 313, ал.3 НК. Образуваното досъдебно производство с разрешение на Главния прокурор било проведено от прокурор във ВОП – Сливен, като с постановление от същата дата /18.12.2018 г./ му било повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл. 313, ал.3 НК. С постановление от 07.05.2019 г. делото било внесено за разглеждане от ВС – София с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание по чл. 375 НПК. Било образувано анд 58/2019 г. на ВС – София като с решение 27/03.07.2019 г.

ищецът бил оправдан по повдигнатото му обвинение поради несъставомерност на деянието. По повод протест на ПРБ било образувано ванд 37/2019 г. по описа на Военно-апелативен съд – София, който с решение 22/15.10.2019 г. потвърдил решението на ВС – София.

От правна страна, САС намира следното:

Страните не спорят, че фактически състав по цитирания текст от ЗОДОВ (чл. 2, ал. 1, т. 3) е налице. Съдът следва да се произнесе само по спорните в жалбите въпроси (чл. 269 ГПК), а именно:

Справедливост на обезвредата за неимуществени вреди (чл. 52 ЗЗД):

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди следва да се вземе предвид съдебната практика и разясненията, дадени в ТР 3/2005 г. на ВКС по гр.д. 3/2004 г. на ОСГК на ВКС – издадено по въпроси, свързани с приложението на ЗОДВПГ (сега ЗОДОВ), както и ППВС 4/23.12.1968 г. на ВС при направата на преценката за „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД.

При тази преценка, правно значимите фактори в казуса са: взетата мярка за неотклонение – не е взимана; обвинението за съответното престъпление, които не се характеризира като „тежко” предвид дефиницията, дадена в чл. 93, т. 7 НК (законът предвижда наказание лишаване от свобода до три години или глоба от сто до триста лева); периодът на наказателното преследване спрямо П. - около 10 месеца водено наказателно производство; стандарта на живот, за да не се превърне в източник на неоснователно обогатяване за пострадалия /в този смисъл е и константната съдебна практика – решение 165 от 16.06.2015г. по гр. д. 288/2015 г., Трето ГО на ВКС, решение 480 от 23.04.2013 г. по гр.д. 85/2012 г., IV ГО на ВКС и други/.

През посоченото време, П. е търпял негативни преживявания, тежестта на повдигнатото обвинение, което се установява от събраните в първата инстанция гласни доказателства – показанията на св. Н. П. и св. С. И., разпитани в първата инстанция. Те не сочат на наличие на болки и страдания със сериозен интензитет. Липсват доказателства, установяващи наличие на влошено здравословно състояние респ. оставане без работа по причина воденото наказателно производство, при което тези вреди не могат да бъдат обосновани и репарирани в рамките на настоящото производство.

С оглед изложеното, САС намира, че справедливото обезщетение възлиза на 2000 (две хиляди) лева, т.е. колкото е преценил и СГС. Неоснователни са оплакванията и в двете жалби, че обезщетението за неимуществени вреди било несправедливо. Липсва и причинна връзка между воденото наказателно производство спрямо ищеца с освобождаването му от длъжността, на която се е намирал „военен следовател“ доколкото основанийето за освобождаването му е чл. 195, ал. 1, т.3 ЗСВ, установяваща несъвместимост за заемане на длъжността с упражняване на търговска дейност под каквато и да е форма, включително лично, чрез подставено лице и/или с явен и/или със скрит пълномощник респ. да е съдружник, управител или да участва в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически

лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност, с изключение на тези професионални сдружения, в които членуват. Горното се потвърждава и от съдържанието на решение на Прокурорската колегия на ВСС, обективизирано в протокол 6/20.02.2019 г. - освободен, заради осъществявана от ищеца възмездна букмейкърска дейност, несъвместима със заеманата длъжност в орган на съдебната власт. Сумата от 2000 лв. отговаря на доказаните от ищеца морални вреди по делото.

Останалите оплаквания в жалбите са следните:

В тази на Г. П.: а) че решението на първоинстанционния съд е неправилно в частта, в която е отхвърлен иска за претърпени имуществени вреди – разходи за транспорт до гр. Сливен – ищецът не е формулирал тайъв петитум, но мимоходом в исковата си молба, споменава, че бил направил такива разходи и те възлизали на 100 лв. Ищецът дължи пълно и главно доказване на сочената имуществена вреда (чл. 154, ал. 1 ГПК), което не е проведено, поради което оплакването е неоснователно; б) последното оплакване е за неправилно определяне размера на възнаграждението на адв. Т. по чл. 38 ЗА – след подаване на въззивната жалба с такова оплакване е постановено Определение 274008/27.09.2021 г. по първоинстанционното дело, като възнаграждението на адв. Т. от 125.11 лв. е увеличено със сумата от още 367.81 лв. След като няма частна жалба против определението по чл. 248 ГПК, САС приема, че прцесуалният представител на въззивника е доволен от присъденото му възнаграждение по чл. 38 ЗА, поради което не се налага отговор на това оплакване.

В жалбата на ПРБ: а) освен на оплакванията по приложението на чл. 52 ЗЗД, на което настоящата инстанция вече отговори, е налице само едно друго възражение, а именно – че постановеното решение било порочно относно началния момент, от който била присъдена законната лихва по чл. 86 ЗЗД. Това оплакване е неоснователно. Законосъобразно и в съответствие с поисканото с исковата молба, СГС е посочил, че ответникът дължи обезщетение на ищеца в размер на доказаните неимуществени вреди, както и законна лихва от датата на увреждането/ чл.84, ал.3 ЗЗД/. Лихвите се дължат върху размера на обезщетението, защото съгласно цитираната разпоредба, деликвента се счита в забава без покана, т.е. от датата на увреждането. В този случай присъждането на законната лихва е последица от уважаването на главния иск като размерът на законната лихва ще подлежи на установяване в изпълнителното производство. В настоящото производство ищецът е заявил самостоятелна претенция за мораторна лихва за периода от датата на влизане в сила на решението на наказателния съд до датата на завеждане на исковата молба по настоящото дело в съда. Не съществува пречка ищецът да предяви като самостоятелен иск обезщетение в размер на законната лихва по чл.86 ЗЗД, като в този случай съдът ще бъде сезиран с два обективно съединени иска и ще дължи произнасяне по всеки един от тях с решението, като силата на присъдено нещо ще се разпростира и върху притезанието по двата иска. Обезщетението за забава, от датата на деликта до датата на предявяване на иска, ще бъде определено по размер и ще подлежи на изпълнение така, както е установено от съда в съдебното решение. Доколкото ищецът е навел тази претенция като самостоятелен иск и при спазване правилото на чл. 162 ГПК същият е основателен за сумата от 86, 67 лв. по

отношение обезщетението за неимуществени вреди и за сумата от 69,33 лв. по отношение обезщетението за имуществени вреди като за горницата до пълния предявен размер искът правилно е отхвърлен като неоснователен.

С оглед заявеното искане за присъждане на законна лихва върху обезщетението същото е основателно като началния период на нейната дължимост е датата на влизане в сила на съдебния акт, с който ищецът е признат за невиновен, т.е. 15.10.2019 г.

Поради пълното съвпадане на изводите на СГС и САС, обжалваното решение ще трябва да бъде потвърдено, тъй като и двете жалби са неоснователни. ПРБ е обжалвала в цялост първоинстанционното решение на градския съд и в полза на процесуалния представител на Г. П. – адв. Т., следва да се присъди възнаграждение по чл. 38 ЗА, възлизащо, толкова, колкото и за първа инстанция, а именно – 492.92 лв. Претенцията на въззивника-физическо лице за това ПРБ да му заплати направената от него разноска от пет лева за държавна такса, е неоснователна, тъй като въззивната му жалба е преценена като неоснователна.

Водим от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение 264495 от 07.07.2021 г. по гр. д. 3384/2020 г. по описа на Софийски градски съд, ГО, I-19 състав.

ОСЪЖДА Прокуратурата на РБългария да заплати на адв. Д.Т. от САК на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата сумата от 492.92 лв., представляваща възнаграждение за безплатно процесуално представителство във втората инстанция.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____